Ner. 16.

MONITOR WARSZAWSKI.

W WARSZAWIE DNIA 5. LUTEGO 1825. ROKU W SOBOTĘ.

Dostrzezenia meteorologiczne w Warszawie.

		Ciepłomierz R.	Barometr.	Wiatr.	Stan Nieba.
Dnia 3 Lutego	Zrana . . .	Stopni zimna . — 3	Cali 27 liniy 3,3	Południowy	Snieg pruszy.
	Popołudniu .	Stopni zimna . — 1	26 — 10,7	Południowy	Wicher.
	Wieczorem .	Stopni zimna . — 2	„ — 10,4	Południowy	Chmurno.
4	Zrana . . .	Stopni zimna . — 4	Cali 26 liniy 9 6	Południowy	Słońce blade.
	Popołudniu .	Stopni zimna . — 1	„ — 9,0	Południowy	Niepewno.
	Wieczorem .	Stopni zimna . — 4	„ — 10,3	Południowo-zachodni	Chmurno.

OBWIESZCZENIA RZĄDOWE.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości

Ogłasza iż Xiąże Namiestnik Królewski Postanowieniem z dnia 4. b. m. Zapis Testamentem niegdy Teodora Myszkiewicza na dniu 25. Lipca 1794. r. w Kempnie sporządzonym, w summie Czerwonych Złotych 200 na fundusz dla Kaplicy Greckiéy w Kaliszu uczyniony, stósownie do Art. 910. Kodexu Cywilnego, z zachowaniem Praw osób trzecich zatwierdzić raczył.

w Warszawie d. 16. Stycznia 1825. r.

Zastępca Ministra,
Radca Stanu, *M. Woźnicki.*
Za Sekretarza Jeneralnego,
Hoffmann.

Dyrekcya Jeneralna Poczt Królestwa Polskiego.

Zatwierdzone przez Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych i Policyi, ceny gazet, Dzienników i wszelkich pism peryodycznych, tak kraiowych iako i zagranicznych na rok 1825 do wiadomości publiczney podaie iak następuie:

Cena wszelkich Gazét, Dzienników i Pism Peryodycznych tak kraiowych iako i zagranicznych, na rok 1825.

NAZWISKA PISM.	Cena dla Abonentów i Pocztamtów Zagranicznych
I. POLSKIE.	
Rocznie.	Złp.
Dziennik Wileński	80
Dzieie Dobroczynności Wileńskiéy	60
Izys Polska 12 Numerów	60
Kuryer Litewski	120
Półrocznie.	
Rozrywki dla dzieci	15
Dziedzilia Pamiętnik Płocki	18
Kwartalnie.	
Gazeta Korrespondenta Warszaws.	24
Rozmaitości do Korespondenta Warszawskiego ieżeli oddzielnie bez Gazety są abonowane	6
Pamiętnik Narodowy Astrea	15
Gazeta Warszawska	24
Kuryer Warszawski	10
Monitor Warszawski	9
Gazeta Poznańska	24
— Krakowska	24
— Lwowska z Rozmaitościami	30
Lutnia Tygodnik Muzyczny	15
Biblioteka Polska	15
II. ROSSYYSKIE.	
Rocznie.	
St. Petersburgskie wiadomości	120
Wiadomości Senatskie	80
Ruski Inwalid	120
Syn Oyczyzny	120
Dodatki Literackie	80
Oyczyste Zapiski	90
Żurnał Departamentu Narodowego Oświecenia	90
Ukaziciel odkryć w Fizyce, Chemii etc.	90
Senatskie Obiawienie	80
Moskiewskie wiadomości, na białym papierze	100
Na ordynaryynym papierze	90
Błahonamierennyy	120
Sorewnowatel Proswieszczenia i Błahotworeniya	90
Żurnal Imperatorskaho Człowiekolubiwaho Obszczestwa	90
Żurnał historyczny	80
Wiestnik Europy	90
Sybirski Wiestnik	120
Ruski Wiestnik	80
Magazyn Historyi Naturalnéy	80
Muzeum dla dzieci	150
Dziennik Rolniczy	80
Dziennik Historyi i Technologii	90
Siewernyy Archiw	120
Zapiski dla Amatorów koni	120
Dziennik Muzyczny	90
Żurnał Damski.	120
III. NIEMIECKIE.	
Rocznie.	
St. Petersburger Zeitung	120
Senats Nachrichten	90
Zeitschrift	120
Jenaische Literatur Zeitung	80
— Ergäntzungs-Blätter	40
Leipziger Literatur Zeitung	80
Hallische Literatur Zeitung	80
— Ergänzungsblätter	40
Götingische gelehrte Anzeigen	80
Freymüthige Jahrbücher der deutchen Volks-Schulen	36
Literatur Zeitung für Deutschlands Volks-Lehrer	36
Militair Literatur Zeitung	48
Wiener Jahrbücher der Literatur	100
Gesellschafter von Gubitz	72
Preussische Gesetzsammlung	30
Saltzburger Medicinisch-Chirurgische Zeitung	100
Archiv der deutschen Landwirthschaft von Pohl	50
Thaers Möglinische Annalen der Landwirthschaft	60
Hufelands Journal der Heilkunde	60
Annalen der Phisik	72
Kunst und Gewerbsblatt	54
Dinglers politechnisches Journal	120
Schnée Land und Hauswirth	40
Der Religionsfreund	60
Der Staatsmann, pro Band	36
Zeitschrift für Kriegeswissenschaft	60
Berliner Musikalische Zeitung	60
Journal der Land und Seereisen	72
Rust Magasin, pro Band	36
Handlungs Zeitung	90
Landwirthschaftliche Hefte, pro Heft	12
Półrocznie.	
Wiener Hof-Zeitung	100
Oesterreichischer Beobachter	80
Oesterreichisch-Militairische Zeitschrift	80
Wiener Zeitschrift für Künste, Literatur und Moden	80
Leipziger Moden Zeitung	40
Nürenberger Handlungs Zeitung	50
Abend Zeitung	54
Kwartalnie.	
Hamburger Correspondent na papierze ordynaryynym	24
Hamburger Correspondent na cienkim papierze	30
Berliner Voss	24
Berliner Haude, na papierze ordynar.	24
— — na papierze pięknym	30
Berliner Staats-Zeitung	24
Hamburger Börsenliste	40
Militairisches Wochenblatt	8
Breslauer Zeitung	24
Posner Zeitung	24
Leipziger Zeitung	24
Beobachter an der Spree	12
Mnemosine Gallizisches Abendblatt	24
Allgemeine Garten Zeitung	18
IV. FRANCUZKIE.	
Rocznie.	
Bibliothéque universelle	180
Revue Encyclopedique	180
Journal des Voyages et des Decouverts	150
Bulletin des Lois	216
Gravures des Meubles et Objets de Goût	100
Annales de Chimie	150
Annales de la Literature	180
Annales de l' Industrie Nationale et Etrangère	150
L'Ami de la Religion et du Roi, par Volume	50
Journal d' Education	60
Journal Politique et Litteraire de St. Petersbourg	120
Nouvelles Annales de Voyages	150
Półrocznie.	
Le Moniteur Universel	216
Journal des Debats	150
La Quotidienne	150
Gazette de France	150
Le Drapeau Blanc	150
L' Etoile	150
L' Oracle	100
Journal de Francfort	100
Journal des Dames de Paris	100
Petit Courier des Dames	100
Journal des Modes de Francfort	72

V. ANGIELSKIE.

Rocznie.

The Philosophical Magasin	180
Repertory of Arts Manufactures and Agriculture	216
The Thimes	900

VI. WŁOSKIE.

Rocznie.

Bibliotheca Italiana	180
Diario di Roma	180

VII. GRECKIE.

Rocznie.

Ephemerides	400

Dodaie tu Dyrekcya Generalna iż ceny te uregulowane są do kursu monet zagranicznych, w których od Poczt zagranicznych prenumerata iest wymaganą, a zatém żadna, choćby naymnieysza dopłata przez Urzędy Pocztowe w Królestwie Polskiém od abonentów pod żadnym pozorem żądaną bydź nie może, owszem w iakiéy bądź monecie w kraiu kurs maiącéy, bez żadnéy trudności przyymowaną bydź winna.

Gązety, Dzienniki i wszelkie pisma peryodyczne regularnie w całości maią bydź Prenumeratorom wydawane.

Gdyby zaś nadużycia iakowe, bądź co do wyższéy opłaty, bądź co do nieregularności w wydawaniu lub w odbieraniu z używanych exemplarzy, gdziekolwiek zayśdź mogły, zechcą abonenci donieść o tém wprost Radcy Stanu Dyrektorowi Generalnemu Policyi i Poczt, a natychmiast skuteczne środki prostuiące wytchnięte uchybienia i zapobiegaiące na dal podbnemuż nadużyciu, przedsięwzięte zostaną.

Skoroby w roku bieżącym, cena iakiego pisma Peryodycznego zmieniła się, Publiczność o zmianie takowéy, natychmiast przez gazety zawiadomioną zostanie.

Radca Stanu, Dyrektor Jeneralny Policyi i Poczt *A. Sumiński.*
Sekretarz Jeneralny *Widuliński.*

WARSZAWA.

— Publiczna narodowa Biblioteka pomnożona została w r. upłynionym o 2,025 Tomów.— Z kupna przybyło 1362, z zamian 472, z drukarń kraiowych oddano 98, z ofiar osób prywatnych 59, a z innych Instytutów nadesłano 34. — Do dawnieyszéy Literatury *polskiéy* przybyły między innemi następuiące dzieła rzadsze: Marcina *Błażowskiego* przekład 13téy księgi Eneidy, druk. w Krak. 1606.— Nicolai *de Blonie* sermones, dr. w Strasburgu r. 1498. — Consensus Sandomiriensis, pierwsze rzadkie wydanie z r. 1586.— *Chlebowskiego* Wawrz. rzadkie, nieznane poema: Encomium radosnego Narodzenia Chrystusa, dr. w Krak. 1610. — Sebastiana z *Felsztyna*: de Musica et cantu chorali, druk pierwiastkowy krakowski. — Daniela *Cramera* dzieło niemieckie przeciw *Skardze*, dr. w Lipsku r. 1602.— *Iwanickiego* Justitutio politica Cornelii Taciti verbis concinnata, dr. w Hamburgu r. 1665. — Biskupa *Hallera* dawny przekład niemiecki dzieła wydanego w ięzyku polskim przez *Hozyusza* pod tytułem: „O iasném a szczerém słowie Bożem“, dr. w Ingolstadzie r. 1559. — *Mayera von Eck* dawne tłumaczenie niemieckie *Miechowity* dzieła o dwóch Sarmacyach, dr. w Auszpurgu r. 1518. — Listy i odezwy wydawane w Rydze r. 1632 przez *Russela* wysłańca szwedzkiego i rozsiewane w Polszcze po śmierci Zygmunta III; były one z rozkazu Seymu ręką kata palone, i przez tę samę okoliczność wielkiéy są rzadkości. — Fragmenta Cycerona wydane z notami X. *Nideckiego* w Wenecyi r 1561 i 1565. —Pierwsza konfessya Socynianów w ięzyku łac., druk. r. 1570 przez Alex. *Turobińczyka*; dzieło nadzwyczaynéy rzadkości.— *Orzechowskiego* łaciński panegyryk na wesele Zygmunta Augusta. i t. d.

— W ciągnieniu 594 Loteryi liczbowéy Królestwa Polskiego odbytém dnia 4 b. m. i r. wyciągnięte zostały Nra w następuiącym porządku: 34. 77. 76. 82. 79.

PRZYIECHALI (dnia 3 i 4 Lutego.)

Nitecki Nicefor Kapitan z Chorzel — Jezierski Stanisław Hr. z Mińska— Markus Józef Kupiec z Gdańska — Krasnodębski Woyciech Obywatel z Faląk — Potocki Jan Szambelan z Olszan — Blumer Jgnacy Jenerał z Płocka — Sobolewski Jerzy Adjutant J. C. Mości z Osuchowa. — Potkańska Barbara Ob. z Lublina — Wolowski Daniel Ob. ze Szpaków — Gradomski Stefan Ob. z Radomia.

WYIECHALI (d. 3 i 4 Lutego) X. Dzięcielski Biskup do Lublina — Sapieha Paweł Xiążę do Grodna — Idziński Józef Podsędek do Siedlec — Kubicki Jakób Intendent do Wilna — Dąbski Karol Hrabia do Kalisza — Mszański Leopold Prezydent do Siedlec — Petrykowicz Jan kupiec do Węgier — Małachowski Józef Hrabia do Mińska Szydłowski Teodor Hra. do Reszek — Starnalski Joachim Prezes do Siedlec. —

---

z *Sztokolmu* 24 Stycznia

— Dzienniki donoszą, iż miasto *Christianstadt* maiąc równie niskie położenie iak Petersburg, dotąd ieszcze zostaie oblane ze wszystkich stron wodą, z powodu wezbrania niedaleko płynącéy rzeki *Helge-Aue*, i tylko wał szańcowy wstrzymuie wodę od wpłynięcia do miasta; mieszkańcy w ciągłéy zostaią trwodze.

z *Kopenhagi* 6 Stycznia.

— W skutek wydanego w naywyższéy Instancyi wyroku na J. *Scheel* Inspektora klassycznéy Loteryi, za naganne sprawowanie się w swém urzędowaniu, na mocy naywyższego postanowienia, odebrano mu nie tylko order Dannebroga, ale nadto imie iego z listy Kawalerów tego orderu wymazane, tudzież dawniéy nadany mu tytuł Maiora odięty został.

z *Berlina* 24 Stycznia.

Dnia 24 Stycznia obchodzono tu urodziny Fryderyka W. w sposób nowy. Towarzystwo do rozkrzewiania przemysłu w Prusach licznie zebrane, wśród naywyższego uniesienia dzień ten poświęciło. Spełniano toast za zdrowie panuiącego Monarchy, tudzież Król. Następcy tronu. Przytém rozdano medal zamiary towarzystwa szczególnie w związku z obecną uroczystością wystawiaiący. Odśpiewana w tym celu ułożona pieśń przed popiersiem Fryderyka W. tudzież Panuiącego Monarchy i Król. Następcy tronu, wiele się do uświetnienia dnia tego przyłożyła.

z *Wiednia* 15 Stycznia

— Dnia 11 wieczór w wspaniałéy sali obrzędowéy był bal u dworu: Cesarstwo Jmć i familia Cesarska zaszczycili go nayłaskawiéy bytnością swoią i bawili blisko do 10 godziny. Bal ten pierwszy i ostatni będzie zapewne z zabaw dworskich tego karnawału, gdyż téy saméy nocy przybył goniec z doniesieniem o śmierci Króla Jmci Oboyga Sycylii, ostatniego zięcia wielkiéy Maryi Teressy, co familią Cesarską w głębokim pogrążyło smutku.

— Powiadaią, że Xiążę Mikołay *Esterhazy* poiedzie do Paryża iako nadzwyczayny poseł J. C. M. dla znaydowania się na obrzędzie koronacyi w *Rheims*.

— Gazeta z Korfu donosi, iż wyszło tam postanowienie względem otwartych prelekcyy w jońskim uniwersytecie, téy treści: że aż do czasu potwierdzenia teraźnieyszego statutu wewnętrznéy karności tego instytutu, zasłużony Hrabia *Guilford*, kanclerz, i Efor iego, maią władzę czuwać nad postępkami immatrykulowanych uczniów oraz nad szkołami zależącemi od uniwersytetu, i że w razie wykroczenia mogą przeznaczyć kary, które się do dwudziestodniowego aresztu w zamku rozciągać mogą. *(L. d. B.)*

---

z *Londynu* 18 Stycznia.

— Kuryer z dnia 15 donosi: „Pan Karol *Stuart* za dwa tygodnie naydaléy opuści Londyn, i uda się w pewném zleceniu do Brazylii. Przeieżdżać będzie przez Lizbonę, a to końcem udzielenia Królowi Portugalskiemu ważnych oświadczeń ze strony Króla Jmci W. Brytanii.“

— Piszą z Wiednia: Anglia zrzekła się wszelkiego pośrednictwa między Grekami a Turcyą, zostawuiąc to zupełnie Austryi i Rossyi.

— Jedno z pism wieczornych donosi „ze źródła wyższego“ iż rząd na naybliższém posiedzeniu poda proiekt zniesienia praw zbożowych.

— Wszelkie usiłowania stanu Irlandyi przynaymniéy ze względu na naszą ludność zatrważaiącym wystawić, nie udaią się, a mianowicie co się tycze związku Katolików, których ogłosić chciano za knuiących spiski. Związek rzeczony i naczelnik iego Pan O'Connell codzień iawniéy ze swą uczciwością i spokoynemi dążeniami wydaie się. Gazeta *Times* czyni w tym względzie uwagę: „Gdyby celem ich zamieszanie bydź miało, niebyliby zapewne zaniechali naypięknieyszéy pory tryumfu swego nad Jeneralnym Adwokatem; w tedy iedno słowo byłoby wszystkich Irlandzkich wieśniaków zapaliło do śpiewania buntowniczych pieśni, do napastowania swych przeciwników, a od tego krok tylko ieden do buntu i rozlewu krwi, który stałby się nieuchronnym.

— W kopalni węgli w Middleton zdarzył się znowu smutny przypadek na samém wychodzeniu robotników. Jeden z nich przez niebaczność zawcześnie odkrył swą lampę, co stało się przyczyną nagłéy explozyi, która 23 nieszczęśliwych robotników życia pozbawiła, czterech zaś tak mocno ranionych iż ich trzeba było odesłać do szpitala.

— Króleska Gazeta z *Sierra Leona* z d. 20 Listopada zawiera przerażaiące podania względem niesłychanéy nieludzkości z iaką niegodziwy handel niewolnikami odbywa się. Wszystkie zaś rzeczone podania zebrane są z rewizyi kilku zaiętych Portugalskich i Brazylskich okrętów niewolnikami handluiących (opatrzonych w papiery w których ładunek zanadto wysoko był podany), tudzież z autentycznych Raportów z Bony i dawnego Kalabaru.

— Woysko stałe Stanów Zjednoczonych Północnéy Ameryki wynosi teraz 5,779 ln.

dzi. Według prawa może bydź doprowadzone do 6,183 głów.

— Piszą z Filadelfii dnia 20 z. m. że prawie przed pół miesiącem przybył do Laguaira Francuzki bryg woienny, a oczekiwano całéy eskadry niebawnie, która ma żądać zadosyć uczynienia za przetrząsanie francuzkiego brygu woiennego *Gazelle* przez Kolumbiyską korwettę *Venezuela*.

— Właściciele okrętu olbrzymiego Columbus mieli rządowi Angielskiemu zaproponować zakupienie go dla Lazaretu portowego w Liverpool.

— Kilka pułków otrzymało rozkaz aby były w pogotowiu do udania się na okręty do Wschodnich Indyy.

z Madrytu 13 Stycznia.

— Zapewniaią iż Xiąże Maxymilian żadnéy nie pominie sposobności, by nie miał okazać konieczności potrzeby ogłoszenia nieograniczonéy amnestyi. Xiąże prawie co wieczór iest z rodziną Królewską na teatrze. Dnia 8. wystawiono sztukę « Nimfa Saska «, po czém odegrano sztuczkę pod tytułem «Bóg ocala Królów a karze buntowników «. Odgłos rozległ się kilkokrotnie. « Niech żyie Król samowładny, sam, bez izb! — Król zdawał się z tego bardzo kontent.

— Z pożyczki Guebhardoskiéy przybyło tu pół miliona (204,000 złp). Jest to prawdziwe szczęście w teraznieyszéy niepewności dróg, zuchwalstwo bowiem zbóyców iest do wiary nie podobne.

— W Kadyxie wszystkie stanowiska woyskowe umacniaią; co dziennie nad tém pracuie przeszło 300 osób.

— Postanowienie Króleskie z d. 18 pr. m. potwierdza wszystkie urzędy rozdane przez Wicekrólów w Ameryce, lecz tylko do dnia ogłoszenia konstytucyi tamże. Przez drugie postanowienie miasto Taryfa otrzymało cło iako wynagrodzenie za poniesione straty, w czasie napaści konstytucyonistów dnia 3 Sierpnia z r.

— Drukowane w Kordowie ulotne pisemko pod tytułem: «Straż przeciw wolnym mularzom i Liberalistom « zwróciło baczność rządu, i ustanowiona Kommissya z Radców Kastylskich Marin, Villagomez, Larrunbede, Biskupa Mallagi (Martinez) i Prowincyała Jezuitów, obowiązana iest do złożenia opinii swéy w tym względzie. Pisemko to pozornie tylko przeciw wolnym mularzom wykierowane, rzeciwiście zaś ma mieć na celu Pana *Zea* i inne osoby znakomite, i słusznie lękaią się iż może niezgodę i nieszczęście iakowe sprowadzić.

— Powieszono tu Filipa Calderon (41 lat maiącego) za to że bluźnierskie pieśni pisał i śpiewał.

— Pani Erro, któréy mąż (były Minister Skarbu) ciągle ieszcze w Walladolid iako więzień stanu bawi, powtórnie prosiła J. K. M. o pozwolenie mu powrotu, otrzymała zaś odpowiedź, iż pozwolenie to nastąpi, lecz ieszcze nie nadeszła chwila.

— Monitor umieścił wiadomość z Madrytu, iż posłaniec Jenerała Olaneta przybył tam, i że wspomniony Jenerał, w tym tylko zamiarze naywyższą władzę sobie przywłaszczył, iżby usłyszawszy o uwolnieniu Monarchy, mógł natychmiast znieść konstytucyą w Peru, rozkazom zaś „szanownego“ Wice-króla Laserna dla tego tylko był przeciwnym, iż ten był za konstytucyą. Po czém następuie gwałtowna Proklamacya Brygadyera *Espartero* przeciw Jen. Olaneta z Potosi dnia 5 Lutego z. r. i wiadomość iż Król Jenerałowi Olaneta stopień Marszałka polnego na który przed rozwinięciem chorągwi buntu był wyniesiony, zatwierdzić raczył.

— Piszą z Barcellony pod d. 8. Stycznia: szóstego morze było bardzo wzburzone; łódź płynąca z *Rozas* iuż pozbawiona masztu pokrytą została bałwanem wody i przewrócona. Galioty Francuzkie natychmiast swoie czółna wyprawiły na morze. P. *Catelain* sierżant okrętowy, wskoczył w czółno z czterema maytkami pomimo tego że mu wszyscy przekładali na iakie niebezpieczeństwo się naraża. Wziął ster i zwrócił swoię słabą łódź do mieysca gdzie łódź Hiszpańska przewróconą została. Maytkowie sami uważali P. *Catelain* za zginionego; co chwila pokrywały go fale; nareszcie dostał się do nieszczęśliwych rozbitych i dwóch ocalił z niebezpieczeństwem własnego życia. Przybił do lądu wsród okrzyków zgromadzonych Hiszpanów. Katalończykowie rzekli z tego powodu, że wszędzie, gdy się gdzie wydarza sposobność nabycia chwały lub czynienia dobrze, pewno można znaleźdź Francuza. — Generał Dywizyi *Reizet* popłynął nazaiutrz do okrętu Pana *Catelain* dla podziękowania mu za ten czyn robiący zaszczyt marynarce Fracuzkiéy.

z Rzymu 8 Stycznia.

— Na rozkaz Oyca Śgo, bez wdania się Policyi, uwięziono w tych dniach i natychmiast do Rawenny odesłano nieiakiego Hr. *Fabri* z Cesena, który od kilku miesięcy bawił w Rzymie. Jest on autorem kilku, iak słychać dosyć cenionych tragiedyy, i przynaymniéy na pozór, nie trudnił się polityką. W tymże samym czasie poymano kilka osób w Forli, Cesena i Meldola. Domyślaią się iż one były w związku z Hr. *Fabri*, lecz nic stanowczego wiedzieć nie podobna. Zdaie się tylko, iż z pewnością wnosić można, że częste podróże, które Kardynał *Rivarola*, legat Raweński, nie tylko po swoiéy legacyi ale i do Rzymu w ostatnich czasach odbywał, stały się powodem do rzeczonych uwięzień. Hr. *Fabri* iest członkiem znakomitéy familii. Hrabina *Altems*, siostra iego, w Rzymie mieszkaiąca, iest powszechnie szacowana, Cieszyć się należy że Leon XII. tak dzielnie rozpoczyna swe panowanie, tém bardziéy że w czasie Jeneralnego Wikaryatu swego poznał wszystkie wady, które się do publicznéy administracyi a mianowicie Policyi wcisnęły za rządów Piusa VII. (*Mon. P.*)

— Na koszta powszechnéy naprawy Kościołów, którą na rozkaz Rządu w całym Rzymie rozpoczęto, wydano ze skarbu Papiezkiego 50,000 skudów. Fasady kościołów, a nawet wiele ich i wewnątrz wybielono lub innym sposobem naprawiono, drzwi nowo odmalowano. Prócz tego w skutek nowego postanowienia Policyi, zakazano szczególniéy narożniki kościołów w iakikolwiek sposób plamić.

z Paryża 21 Stycznia

— *List Karola X. do Biskupów*. — «Mości X. Biskupie! Za nadeyściem dnia smutku i żałoby, odnawiaiącego w duszy naszéy bolesne wspomnienia, tak sprawiedliwie poświęconego corocznéy pokucie, czuiemy potrzebę aby żal powszechny przyniósł ulgę sercu naszemu, a lud nasz wespół z nami połączył gorące modły, u stopni Ołtarzy. Jest zatém wolą naszą, iżby na dniu 21. b. m. uroczyste odbyły się Nabożeństwa we wszystkich Kościołach Królestwa. Według zwyczaiu, wezwiesz Mości X. Biskupie Władze Cywilne i Woyskowe. Pragniemy aby czytany był na Ambonach Testament Króla Męczennika, w którym chrześciańska dusza iego okazuie się tak uległą woli Nieba, tak czułą dla nieszczęsnéy rodziny, tak wylaną dla poddanych i tak wspaniałą względem nieprzyiaciół. Prosimy BOGA aby Cię w swoiéy świętéy zachował opiece. w Pałacu Tuilleries 9. Stycznia 1825. r. «

KAROL.

Dyonizy, Biskup Hermopolitański.

— Dnia dzisieyszego z powodu rocznicy śmierci Ludwika XVI., nie wyszły żadne Dzienniki.

— Wczoray zebrała się Izba Deputowanych dla słuchania rapportów o niektórych petycyach, i wyznaczenia losem Deputacyi na obchód rocznicy śmierci Ludwika XVI. — Petycya P. *Daurel*, który żąda aby akta stanu cywilnego zwrócone zostały Dychowieństwu, mocno zaięła Izbę. Mimo silnéy oppozycyi, postanowiła Izbę aby tę petycyą odesłać do rozwagi Ministrom Sprawiedliwości i Spraw duchownych

— Zapewniaią że Jenerał Hrabia *Thiars*, który poprzednio sam walczył za przywróceniem tronu Burbonów, da przykład bezinterressowności i oświadczy na mównicy że mu Napoleon zwrócił wszystkie straty z emigracyi wynikłe, i że z tego powodu zrzeka się dobrodzieystwa wynagrodzenia.

— Dziennik *Pilote* z dnia 19 Stycznia donosi co następuie: Przekonano się teraz, że to iakiś chytry spekulant napisał do P. *Franchet* (Dyr. Pol.), że w Amsterdamie odkryto fałszywe neapolitańskie obligacye; poczém P. *Franchet* uwiadomił o tém natychmiast przez Kommissarza giełdy izbę syndyków, w skutek czego obligacye neapolitańskie spadły. Teraz wiemy że ta wiadomość była fałszywą. Nastąpiła ona wtenczas, gdy obligacye francuzkie spadły przez wniesienie proiektu do prawa o obligacyach, a Neapolitańskie się podniosły, i zatamowała ich podwyższenie. Staraią się teraz dowiedzieć się o nazwisku tego chytrego donosiciela.

— Pana *Hyde de Neuville* Posła naszego w Lizbonie, który tu przybył, zastępuie tymczasowo P. *Meyronat* pierwszy Sekretarz Poselstwa.

— Monitor donosi z Lizbony z dnia 29 z. m. „Kilka okrętów woiennych wypłynęło z tąd, i maią krążyć po morzu śródziemném zapewne przeciw Algierczykom.“

— W Dzienniku *Przyiaciel Religii* czytamy co następuie: «Od lat kilku, stosownie do nowego urządzenia obrzędów dworu, Biskupi nie mogli wchodzić do Sali tronowéy podczas ogólnéy Audyencyi; sami Arcybiskupi tylko używali tego przywileiu; Biskupi zaś pozostawali w salonie wstępnym, razem z członkami Konsystorza i niższemi urzędnikami. Naprożno Biskupi czynili przełożenia o zwyczay tak nowy i niestósowny. — Nakoniec Król teraźnieyszy postanowił że tak Biskupi iak Arcybiskupi, będą z naydostoynieyszemi osobami na iednem posłuchaniu; i Biskupi

którzy na ogólnéy Audyencyi dawniéy nie życzyli sobie bywać, mogą bydź pewni, że teraz tam zaymą mieysce ich godności i znaczeniu odpowiadaiące.

— Chcąc zachęcić do chodowania i tuczenia bydła i zarazem sprawić aby cena mięsa w mieście Paryżu umiarkowaną była, wydał Król postanowienie z 12. Stycznia, mocą którego od 1. Stycznia 1828 liczba iatek w Paryżu przestanie bydź ograniczoną a od roku teraźnieyszego aż do 1828 corocznie o sto ma bydź powiększaną. (*Dz. Sp.*)

— Podług listu z Berlina z dnia 11 Stycznia, Inkwyzycya P. *Cousin* iest zawieszoną z przyczyny iego ciągłéy słabości.

— Wczoray (d. 18) zaięte na rzecz P. Seguin meble P. *Ouvrard*, wśród wielkiego zbiegu ludu przez licytacyą sprzedane zostały, lecz tylko 600 fr. dochodu przyniosły.

— Trybunał pierwszéy instancyi odrzucił d. 19 Stycznia skargę Pani *Marliani* przeciwko Parowi Hr. Desèze, i nakazał zniszczenie iéy Memoryału, iako pisma czerniącego.

— Monitor donosi iż Król Jmć Portugalski Kapitułe w Evora (któréy Biskup przed kilką tygodniami kapelusz Kardynalski otrzymał) równie iak wszystkim iéy teraźnieyszym i przyszłym członkom pozwolił przyiąć tytuł Wysokości (*Seigneurie*). Wiadomo iż Kapituła rzeczona należy do naydawnieyszych w Portugalii, i niegdyś w gronie swych Prałatów liczyła Królów i Xiążąt.

— JP. *Haller* zaczepił teraz otwarcie X. *Pradt* w przedmiocie iego pisma tak bardzo czytanego o wynagrodzeniu emigrantów; nie zaymuie się nic prawie tym przedmiotem tylko osobą autora.

— Zdaie się że prosty środek zniżenia obligacyy przedstawiony przez P. *Lafond-Ladebat*, iest cokolwiek za prosty. Mniema on iż w względzie zniżenia wypłaconego przez skarb procentu od obligacyy, potrzeba tylko nominalny kapitał pomnożyć w wielkiéy księdze. »Macie np. za 200 milionów wpisanych obligacyy które po $\frac{5}{100}$, wystawiaią kapitał 4 miliardów. Podwyższyć więc kapitał na 5 miliardów, zniżyć procent z 5ciu na $\frac{4}{100}$, a zawsze będzie rocznie 200 milionów do opłacenia.«

(*L. d. B.*)

WIADOMOSCI
LITERACKIE.

List do Redaktora.

z Warszawy dnia 4. Lutego.

Umieszczona w Nrze 12. Monitora Warszaw: wiadomość o francuzkiém tłómaczeniu Cycerona ksiąg o Rzeczypospolitéy, iest mi powodem do napisania kilku słów w tym przedmiocie, które, czyli to przez ważność dzieła samego, czyli też przez wspomnienia o niém oyczyste, mogą wielu czytelników obudzić ciekawość.

X. Anioł Mai Prefekt Biblióteki Watykańskiéy odkrył na rękopiśmie *Palimpsestus* czyli *Codex rescriptus* (*) zwanym, dzieło *Cycerona* o Rzeczypospolitéy do Attyka pisane, i wydał ie w Rzymie r. 1822. W przedmowie do tego dzieła, opisuiąc traf który go na odkrycie naprowadził, mówi: „O politycznych Tulliusza księgach po Sarmacyi szukanych dziwne są podania, których nam w *Zamoyskiego* życiu *Bullart* udziela; prawi on że niektórzy znakomici Polacy od oblężenia Pskowa rozszedłszy się w odległe kraie: między pamiątkami starożytnéy literatury znaleźli księgi Cycerona o Rzeczypospolitéy do Attyka literami złotemi napisane; baykę tę łatwiéyby zaiste *Bullart* w nas wmówił, gdyby był powiedział, że tam greckie odkryto rękopisma, lecz co się tycze łacińskich nie zdaie się podobném do wiary, aby kiedy znaydować się miały."

Zdaie się iednak, że owéy wiadomości nie można z Xiędzem *Mai* za zapełną baykę poczytywać, ieżeli zważymy następuiące okoliczności.

Wieść o istnieniu rękopismu zawieraiącego Cycerona księgi o Rzeczypospolitéy, rozeszła się po Europie w dziełach następuiących:

1. Izaaka *Bullarta* Academie des sciences et des arts. Tom 1: strona 87.

2. Michaelis ab *Isselt* historia sui temporis in Supplemento *Surii*, wydana w Kolonii 1602. str. 735.

5. *Lohmeieri* de Bibliothecis. Roz. IX. str. 222.

4. Accessio altera, collectioni Maderianæ adjuncta, a Joanne Andrea Schmidtio. w Helmstadzie 1705 w 4 str. 167.

5. Gottfried Ephraim *Mullers* Historisch kritische Einleitung zu nöthiger Kenntniss der alten lateinischen Schriftsteller. Dresden 1747. str. 369.

Wszyscy ci iednak wyczerpnęli to, iak się zdaie, z dzieła współczesnego Dzieiopisa Wawrzeńca *Müllera*, Nadwornego Radcy Kurlandzkiego, które było r. 1585 w Frankfurcie wydane, a potém kilka razy w różnych mieyscach i czasach powtórzone, pod tytułem: Septentrionalische Historien... oder... Beschreibung.. Polnischen Liffländischen... Geschichten: so sich unter dem jetzigen Könige von Polen (Stephan *Bathori*) zugetragen. —

Posłuchaymy więc co mówi sam autor i iaką nam o tém pozostawił wiadomość, zebraną w podróży swoiéy do Tataryi Krymskiéy, odbytéy z innemi osobami.

»Tatarya iest pięknym żyznym kraiem, lecz mieszkańcy, żyiąc z łupieży, zaniedbuią iego uprawy. Roku 1581 około Zielonych Świątek (gdy Czyrkasy Tartarów za pomocą Xięcia Ostrogskiego pokonali) przebiegliśmy znaczną część kraiu tego, i wszędzie postrzegliśmy pustynie i zaroślę. Trawa tak wysoko i grubo tam wyrasta, że wozem przeieżdżać nie dozwala, gdyż obwiia się około kół i wóz wstrzymuie; w lasach znayduie się pełno pszczół; na pagórkach rosną mieyscami krzewy dzikich winogron, które stałyby się lepszemi gdyby ich chodowaniem zatrudnić się chciano. Mieliśmy przy sobie Szlachcica Wołyńskiego nazwiskiem *Woynowskiego*, (*) którego nam Starosta Trembowli *Bretwicz* (raczéy Pritwitz (**)) z rodu Ślązaków, dał za przewodnika. Ten uczony i odważny Towarzysz znał dobrze położenie kraiu, był dobrym Wierszopisem, biegłym Historykiem, doskonałym Grekiem a naydoskonalszym Hebrayczykiem, umiał także dobrze po Tatarsku. On z Biblioteki w Wołochach po pokonaniu Tureckiego Gubernatora Alexandra a osadzeniu innego przez Pana *Łaskiego*, kosztowne i piękne pamiątki otrzymał, a pomiędzy temi księgi Cycerona o Rzeczypospolitéy do Attyka złotemi literami na pargaminie pisane, które w obwiyce nieznaną pieczęcią, iak ieszcze postrzegać się dało, zapieczętowane były, i musiały w wielkim bydź u iakiegoś znacznego Pana szacunku. Tenże *Woynowski* kilku z pomiędzy nas namówił do udania się za nim, przyrzekaiąc pokazać nam prawdziwy Nagrobek Owidyusza. Wsiedliśmy więc na lekkie konie i od Dniepru rachuiąc, szóstego dnia stanęliśmy na pięknem wesołém mieyscu, gdzie studzienka świeżą zieloną trawą otoczona była. Niedaleko od tego mieysca, dobył szabli, ścinał wysoką trawę a my dopomagaliśmy w uprzątaniu póki niezoczyliśmy śladu grobowca. Gdy iednak na nim litery były mchem zarosłe, wyczyściliśmy ie nożami, wypalili prochem i wytarli, a w ten czas przyznaliśmy prawdę *Woynowskiego* powieści i t. d. «

Tak pisze ten mąż światły, wcale nie podeyrzany, i który z *Woynowskim* osobiście rozmawiał; podanie iego ieszcze tém większéy nabiera wagi, gdy zważymy, że Piotr *Ramus*, w piśmie swoiém, wydaném w Paryżu 1546 r. pod tytułem: *Introductio in Scipionis somnium*, ieszcze przed nim na lat 40 pisał, że »Sześć książek o Rzeczypospolitéy albo zaginęły albo w ukryciu lub zamknięciu (iak słyszyć się daie) przez pewnych mężów są trzymane.»

Niech mi więc wolno będzie nie poczytywać za baykę téy dawnéy wiadomości, i cieszyć się nadzieią, że może ieszcze gdzie na ziemi oyczystéy spoczywa to piękne dzieło Rzymskiego mędrca, i że kiedyś może zdarzy przypadek że w iakim zakątku w kurzu zagrzebany, i bez użytku leżący, odkryie się ten skarb nad spodziewanie.

Proszę przyiąć wyraz winnego upoważenia.

N. N.

(*) Dla drogości pargaminu czyszczono w wiekach średnich pargamin iuż raz zapisany, i pisano na nim powtórnie. Rękopisma takie powtórnie zapisane nazywaią się *Codices rescripti*. Zdarzało się często iż pierwsze zniszczone pismo, ważnieyszém było dla Literatury, niż nowy text wierzchni; świadczą o tém liczne odkrycia, i świeże prace Xiędza *Mai*.

1) Niesiecki w Tomie IV str. 604.

2) Sinanii Schlesische Curiositäten. Część II. strona 878.

ROZMAITOSCI.

— Piszą z Valenciennes, 15. Stycznia: «Naczynia z medalami znalezione w Famars dnia 10. b. m. dziś d. 14. b. m. wypróżnione zostały w przytomności Podprefekta, i Burmistrza. Naywiększe z tych naczyń zaymowało 4765 medalów, drugie zaś 3480, summa 8245. Medale te ze wszystkich dotąd znalezionych, naylepiéy są zachowane: znayduie się między niemi kilka konsularnych, Augusta, Ottona i t. d, aż do czasów Konstantyna W. — Medale z ostatniéy téy epoki tak są świeże i piękne iak gdyby dziś dopiero z pod stempla wyszły i nie były ieszcze w obiegu, co daie powód do domysłów iż zachowane zostały w ziemię krótko po téy Epoce, to iest w początku czwartego wieku.

— Jan *Andres*, robiący instrumenta w Wiedniu, wynalazł fortepian z prostą i sklepioną deką, z poprawną mechaniką, którego ton nierównie mocnieyszy i dźwięk *dwa razy trwalszy* iak w dotychczasowych instrumentach.

— Instytut polytechniczny w Pradze tak mocno wzrasta, że sam oddział Chemii liczy iuż przeszło 100 słuchaczów; nawet na znakomitszych wyrobach wielu fabryk czeskich, widać dobroczynny wpływ iego.

— Królesko Lekarskie Towarzystwo w Kopenhadze członkami zagranicznymi mianowało Professorów *Steffens* i *Otto* z Wrocławia, *Osann* z Berlina, *Delpech* z Montpellier i *Gibson* z Filadelfii.